

Имамвалин вазифа гъабхури 15 йис ву

ЕРСИ ГЪУЛАН ИМАМ НИЯЗИТДИН ГЪЯЖИ МИСРИХАНОВДИХЪДИ ВУЙИ ИЧ ИНТЕРВЬЮ

Илим дубгъуб, гъурху илмихъди гъягъюб, жвуву аьгъю гъапцу илмарикан имбудариз улупуб – мурар вари Аллагъу Тааьлайин улихъ лап аьхю савабнан ляхнар ву. Му ляхнар тамам апІрударра Аллагъу Тааьлайиз ккунидар шулу. Гъи ухъу сюгъбат гъабхурайи кас, Мисриханов Ниязитдин Ахметханович, ухъу зиихъ ктуху ляхнарихъди гъягъюрайи кас ву. Дугъу Табасаран райондин Ерсигъулаъ имамвал апІури, 15 йис ву. Му йисарин арайиъ му касди чпин жямьяаьт, гъул бадали гизаф зегъмет гъизигну ва хъанара зигура. Чаз аьгъюб имбудариз улупури, чавра чан илмарин гъагъ яркъу апІури му касди уьмур хъапІра. Мицдар ксарихъди гъюрюшмиш духъну, гаф-чІал апІруган, дугъриданна, дурарин диндихъ юкІв убгурайиб аьгъю шулу. Ниязитдин халуйихъди йиз ужуб маракълу сюгъбат гъабхъниз ва думу сюгъбат магъа ичв фикриз туврача.

– Ниязитдин-гъяжи, сабпи нубатнан ухъу ихъ ватанагълийир увухъди таниш апІидихъа?
– Узу 1980-пи йисан Табасаран райондин Ерсигъулаъ бабкан гъахъунза. Ѓаму гъулаъ школа ккудубкІбалам къяляхъ 1995-пи йисан Буйнагъск шагъриъ айи Сейфуллагъ къадиийн ччвурнахъ хъайи диндин университетдик урхуз кучІвунза. 2000-пи йисан думу университет ккудубкІвунза. Дидиз улихъна, урхури имиди, къюд йисан жвуван гъулаъ практикайиъра гъахъунза. 1999-пи йисхъанмина магъа гъийин йигъаз ич гъулаъ имамвалин вазифийр кІули гъахураза. 2004-пи йисан эвлемиш гъахъунза, магъа гъамус 3 веледра азу.

– Ниязитдин халу, жямьяаьтдин арайиъ фицдар ляхнар кІулиз адагъурачва?
– Жямьяаьтдин арайиъ учхъан шлуганси ихъ диндин ляхнар гъахуз чалишмиш шулача. Мажлисар-мавлидар апІури,

мистаз дупну, дарс гъадабгъуз ккунидариз дарс туври, гъулаъ фужкІа кечмиш гъахъиш, гъадму ляхнар ккергъну ккудукІайиз - вари кІулиз адабгъури шулча. Пуз ккундузузки, имамвал Аллагъу Тааьлайин улихъ жаваб тувуз лап читниб ву. Уву яв вари жямьяаьтдихъан жаваб тувну ккунду. Ѓаму ляхнарикан

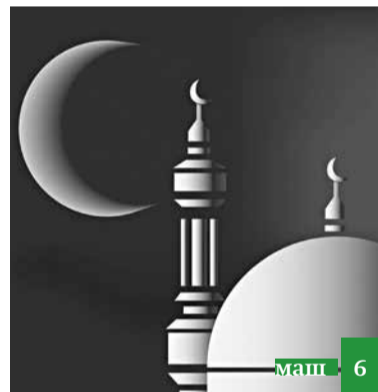
гъарган жвуван кІулиъ фикрар айиган, жвуван терефнаан жямьяаьтдиз шлубкъан илмикан улупуз, дурариз аьгъдрубдикан хабар тувуз, дурариз Аллагъу Тааьлайин ва ихъ ккуни Пайгъамбарин ﷺ рякъкан хабар тувуз юкІв шулу. Хъа дупну ккундуки, йиз жямьяаьт ужуб вуйиз, гъямд ибшри Аллагъдиз ﷻ.

» 3

Нумрайиъ:

Гъялал-гъярам жара апІинай, инсанар

Жилирикан гиран мапІан, дугъан аьфв апІин

Суал-жаваб

Аллагъу Тааьлайин рякъ'ин юкІв али ксар

ГЪЮСЕЙН ИБН ИСИН АЛЬ-ВЕЧРИККИ

*Даима гъайгъушнаъ йихъ Ахиратдин,
Думу ву яв имандин акувал.
Гъахъиш гъярис гъарган девлетдин,
Ву думу яв имандин мучІувал.*

Гъарсаб заманайиъ дюн'яйиъ халкъдин кІул'ин агъавал апІури жюрбежюр пачгъяр, амирар, гъякимар ва жара гъюкумдрар ади шулу. Дурарикан варитІан Аллагъу Тааьла даима кІваин алди вуйидар заан иман хъайидар вуди гъисаб апІура. Дицдар гъякимдрар ву рягъимлудар, вари халкъ

ккунидар, Аллагъу Тааьлайи халкъ гъапІубдин гъайгъушнаъ айидар вуди шулу. Халкъдизра дицдар гъякимар ккунду, дурарин ужувларин аманат Ахиратдиз гъубзруб ву ва халкъдин мелзнииinna гъубзру. Хъа зулумкар пачгъяр, амирар, гъякимарра гъахъну - дурар халкъдиз ккунидар шулдар, дурарин халкъди нянят алапІуру. Гъюкумдрар дюн'яйиина гъюру ва гъягъуру, хъа Аллагъу Тааьлайин къанун гъубзру, иман хъайи ксари, дюн'яйиина фициб гъюкум гъафишра, Аллагъу Тааьлайин къанунар заанди дисуру ва сабпи

ражари асас вуди гъадрар тамам апІуру. Аллагъу Тааьла вари Чав халкъ гъапІубдин Агъа ву, гъаддиз гъарсар касди, дериндиан ва лап кІваантІан фикир тувну, Аллагъу Тааьлайи дивнайи къанунар тамам апІури духъну ккунду. Табасаран райондиъ Вечрикк гъулаъ НикІолай паччагъдин заманайиъ гъахъну кІур амирар - ад айидар, халкъдиз илзигрудар, зулум апІрудар. Хъа душваъ гъахъну кІур игитлу ксарра, дурарихъан гучІвал хъадрудар, дурариз анжагъ Сар Аллагъу ТааьлайихъантІан гучІурдайи.

» 5

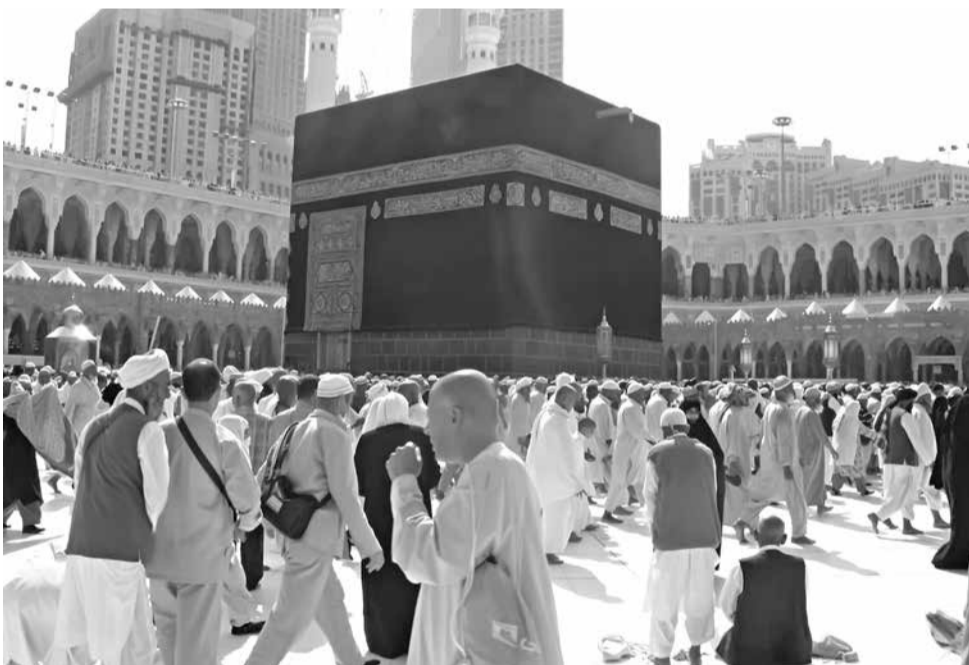
Жигъил имам йивну гъакӀну

10-пи апрелиъ Дагъустандин Кизи-лорт райондин Нечаевка гъулаъ мистан имам Мугъяммад Закарьяев йивну гъакӀну. Думу ляхин имамдин хулаъ гъабхъну. Дурари имамдин пистолетдиан йивну гъергну гъушну. Думу касдин аьхир мусурмнар из гирами жвуми йишвазди хъубкьну. Дугъриданна аьхир гъамциб хъували думу касдин Аллагъу Тааьлайин улихъ вуйи дережа улупура. Мицдар ксарихъан хажалатвалихъ духъну ккундар, гъаз

гъапиш дурариз Аллагъу Тааьлайи ужулар гъазур дапӀна. Хъа хажалатнахъ духъну ккунду ухъхъан, гъаму дюн'йийи имбударихъан, ухъхъан жигъил аьлим, ухъуз диндикан хабар тувру кас гъушну. Газатдин редакцияйи кечмиш гъахъирин багахълуйириз кӀваантӀан текелиф капӀра ва Аллагъу Тааьлайикан дурариз сабур тувуб ккун апӀру. «Дугъриданна, ухъу Аллагъдихъан ۞ вухъа ва дугъахъна къяляхъ хътакурухъа».

США-ийъ айи мусурмнар из гъаждиз гъягъюз рягъят гъабхъну

Меккайиз гъаждиз гъягъюз мусурмнар из лап заан ляхнарикан ву. Улихъ йисари США-ийъ яшамиш шулайи 1 млн мусурмнар из, дурарин арайи 100 000 США-ийъ урхурайи Сауд Аравияйин агълуйириз гирами йишвариз гъягъюз лапра читинди вуйи, гъаз гъапиш дурариз саб-швнуб йишв дигиш апӀру гъягъюйи.

РИА «ВАШ ТУРИЗМ» сайтди хабар туврайганси, улихънаси Лос-Анджелесдин Tom Bradley (LAX) аэропортдиъ Джиддайиз вуйи рейс абцна. Думу душваъ айи вари мусурмнар из шадлу хабар ву. Дупну ккундуки, США-ийъ гизаф мусурмнар из яшамиш шула ва дурарин муляхъниъ лап аьхю мюгътаж'вал айи.

200 кастӀан артухъ мистаъ йивну гъийихну

Южный Судандиъ улихъдин вице-президент Риека Мачарайин терефкрани Бентиу шагъур бисруган, мистаъ айи 200 кастӀан артухъ йивну гъийихну ва 400 касдиз зийнар гъахъну. ООН-дин хабар туврайганси, дурар мистарин, больницийириин алархъури гъахъну. ООН-дин вакиларин гафаринди,

йивну гъийихдарин майитар гъамусра кючйиригъ дирчну ими. Дурарихъан гъергри, гизафдар мистарийъ, больницийириъ жин шулу, амма гъаци вушра, халкъ сикинди гъитрадар. Гъит Аллагъу Тааьлайи мусурмнар къаза-балйирихъан урхри.

Ичв веледариз мусурман ччвурар тувай

Вари инсанариин ччвурар иливуру. Саспидарин ужудар, уткан ччвурар шулу, хъа саспидаринсана мяна адрудар. Мусурмнари мусурман ччвурар ктагъуб герек ву. Хизандиъ велед бабкан гъахъиган, дугъаз ужу уткан ччвур кадабгъну ккунду. Пайгъамбари ۞ дупна: «Дугъриданна Гъиямат йигъан учвуз ичв ва ичв гагъирин ччвурарихъди дих апӀиди, ва учву ичв ччвурар уткан апӀинай». Гъаму гъядисдиъ ухъу ихъ веледариз ужудар ччвурар тувуб Пайгъамбари ۞ амур апӀура, хъа эгер абйир-бабари ужу дару ччвур тувнуш, думу дигиш дапӀну ккунду. Ибн Умарихъан дуфна, Пайгъамбари ۞ Аьсия (гунагъкар) кӀуру ччвур Жамиля (уткан, уччвур) кӀуру ччвурназ дигиш гъапӀну. Саб ражари Пайгъамбарихъна ۞ Гъязн кӀуру кас гъафну, Гъязн – хажалатвал, пашманвал кӀуру мяна туврайи гаф ву, ва Пайгъамбари ۞, ччвур фициб вуая, кӀури гъерху? Гъязн кӀури жаваб туву думу касди. Пайгъамбари ۞ гъапӀну: «Уву Сагъль вува». Гъязнди гъапи: «Узу йиз адаши туву ччвур дигиш апӀидарза». Гъязндин бай Мусаибди гъапӀну: «Гъаму йигъхъанмина ич машар ачмиш гъахъундар». Абу Давудди гъапӀну: «Пайгъамбари ۞ Аьс (гунгъар апӀру) кӀуру ччвур МутӀийъ (мюгъюгъ шлур) кӀуру ччвурназ дигиш гъапӀну. Пайгъамбари ۞ му ччвур фици дигиш гъапӀнуш, саб уткан гъикаят а: «Пайгъамбар ۞ мимбарин дусу ва имбударизра дусай гъапи. Гъаму вахтна Аьс гъюру ва Пайгъамбари ۞ варидариз дусай кӀури гъеебхъган, думура дусу. Пайгъамбар ۞ мимбарилан ис гъахъиган, Аьс Пайгъамбарихъна ۞ гъюру. Пайгъамбари ۞ кӀуру: «Гъаз узуз ву

гъудгниъ гъяркъюндар?». Аьсди жаваб туву: «Уву узуз адашна дадатӀан гирами вува, я Пайгъамбар ۞, узу учӀвган уву варидариз дусай кӀури гъеебхъунуз, ва гъадму гъеебхъу йишвахъ зура дусунза». Пайгъамбари ۞ гъапӀну: «Уву Аьс дарва, уву МутӀийъ вува». Гъадму йигъан дугъаз МутӀийъ кӀуру ччвур тувну. Гъацира Пайгъамбари ۞ Аьгла (пис, чӀуру), ШайтӀан (Аллагъдин ۞ рягъматдихъ мягърум дапӀнайир), Альгъякам, Гъярб ва гъацира гизаф ччвурар дигиш гъапӀну. Гъийин йигъан ухъуз гизафдар рякъюри шулхъуз, дурари чпин веледариз фицдар-вуш кинийрик кайи актерарин, игитарин ччвурар тувнайидар, яни Марианна, Бенидикт ва гъаци жарадар, ва муар аьхю духъну гъадму кинийрик кайи «игитарисдар» ляхнар апӀуз хъюгъган, гъаз му мицир гъахънийкӀа кӀури, мюгъгал шулу. Ав, эгер абйир-бабари веледдиз Сергей кӀуру ччвур тувнуш, ари думу веледра гъадму Сергейиз ухшар хъиди. Узуз аьгъязузки сар кас, дугъу чан веледдиз жугъдарин ччвур тувну чан жугъуд дустрин гъюрматназ, магъа гъадму бай заьлан жугъудриз ухшар духъна. Эгер инсанди сар Аллагъдин ۞ ккунди лукӀран, вали касдин гъюрматнаан ччвур тувниш, веледра гъадгъаз ухшар айир хъиди. Веледдиз ччвур бабкан духъну ургудпи йигъан тувуб ужу ву. Тирмизийиъ Аьмр бин Шуаьбдихъан дуфна, Пайгъамбари ۞ гъапӀну: «Ургудпи йигъан веледдиз ччвур тувру, кӀул алдапӀуру, ва аьккъя убккуру, яни веледдихъан якъ убккуру, балхъан - къюб, хъа шурхъан - саб». Гъядисарийъ ужудар ччвурар кӀуруган, душваъ Аллагъу Тааьлайиз ккунди ччвурар кӀуру мяна тувра. »

» 3

<p>Учредитель Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана</p> <p>Редакционный совет Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ</p>	<p>Заместитель муфтия РД Махди-хаджи МУТАИЛОВ</p> <p>Главный редактор Заурбек (Абдулла) ЯИКБАЕВ</p> <p>Редактор Ансар РАМАЗАНОВ</p> <p>Канонический редактор Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ</p> <p>Корректор Шарафудин ДАШДЕМИРОВ</p>	<p>Дизайн, вёрстка Мухаммад МУСАЕВ Иса ОМАРОВ</p> <p>Менеджер Абдулсабир АХМЕДОВ</p> <p>При перепечатке ссылка обязательна. Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам». Газета зарегистрирована Федеральной</p>	<p>службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций. Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г. Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____</p> <p>Тираж 2.750 экз. Сдано в печать 30 апреля 2014 г. в 19:00</p>	<p>Индекс: 51325</p> <p>Адрес редакции 367015, РД, г. Махачкала, ул. Аскерханова 13а.</p> <p>Телефоны: Редакция: (8722) 51-85-22. Подписка и доставка по г. Махачкале: 914-222. по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24. E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru</p>
--	---	---	--	---

Имамвалин вазифа гьабхури 15 йис ву

1 « Фу ляхин гьабхьш-ра, чиб-чпиз кюмек тувру, адруриз кюмек апїру. Ич жямьявдин узун анжагъ тяриф апїуз ккундузуз. Фицики ич гьулаъ табасаранлуийрси азербайжан халкьра яшамш шула ва вари чиб-чпихьди ужудар аьлакьйирит а.

– Ниязитдин халу, гьаму уву ктуху вари ляхнар имамди дапїну ккунидар вуйин, дарш имамди тамам дапїну ккунидар жара ляхнарра айин? – Узу ктухдарик имамди дапїну ккунидарра ка, дугьан фарзарик кахьру адрударра а. Хьа узу гьулан имам вуйинган, му узу апїрубу ву, хьа гьамусана - ваъ, кїури фикрар дапїну ккундар. Гьаз гьапиш, сабпи нубатнаан му йиз гьул ву, гьаци вуйинган, фунуб ляхин вушра, эгер думу жвувхьан тамам апїуз шлуб вуш, тамам дапїну ккунду. Эгер шулушра ярхла гьахьш, жямьяв аьшавашди жара шул. Имам саб терефнаъ шул, хьа жямьяв - жараб. Ихь диндигьра дупна-даринхьа кюмек апїуб, тмунурниз ужвал апїуб савабан ляхнариккан ву, кїури.

– Ичв гьул аьхюб ву, хьа гьулаъ мистар швнуб а? – Ич гьулаъ юкьуб мист а. Душварит лихурайи имамарра чиб-чпихьди ужудар мани аьлакьйирит а. Саб кюмек ккун гьабхьинган, чпихьан шлуб апїури, чпиз аьгьуб имбудариз ктибтури шулу. МашаАллагь, гьит Аллагьди ﷻ дурар хьанара ужудар аьлакьйирит шлуганси апїри.

– Ичв жямьявдин «Ас-салам» газатдихьди фицдар аьлакьйир а ва думу газатдикан фициб мянфяаьт а? – Ич гьулаъ подписка апїури, газатар гьарсарихьна рукьури,

баяри ляхин апїура. Газатдиз ужуб подпискара а. Чпин газатдихьди аьлакьалу саб суал гьабхьш, газатдиз зенг апїура - яни дидин гьакьнаан вари ужу ву. Хьа гьелелиг му газатдиз подписка дапїну адрударира му газат адабгьуйиш хьанара ужу вуйи. Фицики дурарра ихь мусурман гьардшар-чїир ву, ва узун дураризра ихь диндин утканваларикан, кьанунариккан аьгью дубхьну ккундузуз. Хьа газатдикан вуйи мянфяаьтнакан улхуруш, узу, гьулан имамди, дидкан аьхю мянфяаьт ктабгьураза. «Ассалам» газат имамдин аьхю кюмекчи ву. Думутанна гьайри газатдин гьарсаб нумрайи аьи суал-жаваб чїаьн даринхьа?! Гьарсаб нумрайик 9-10, хьа саспи вахтари артухьра суалариз жавабар ади шулу. Эгер инсанди саб вазлин муддатнаъ 10 суалназ Шариаьтдинди жавабар аьгью гьапиш, йисандин арайит жвуваз фуькан аьгьювалар шулу. Мурар заьлан кїурайи гафар дариз, дугьриданна, мурар гьакьигьат гафар ву. Гьит Аллагьу Тааьлайи му газатдин ляхин апїурайи ксариз чпи гьибиклу гьарсаб гьарфнахьан аьхю ужара туври. Дурар дугьриданна чпин ватандихьан, мусурманрихьан юкїв убгурайи ксар ву.

– Ниязитдин-гьажи, уву имамди лихури 15 йис вуяв. Табасарандин имбу гьуларин имамарихьди фицдар аьлакьйирит ади шулчва? – Табасарандин гьуларит лихурайи вари имамар ужуди аьгьязуз. Дурарикан аьхюну пайнахьди лап ужудар аьлакьйирит аза. Му гафар имбударихьди аьлакьйир адариз кїурудар дариз, дурарихьдира мажлисар-мавлидарит гюрюшмиш шулча. МашаАллагь, фуькан вушра ужудар ксар ву.

Му имамвал гьациб ляхин вуки, ляхин тамам хьпан бадали ухьуз вари аьгьяди ккунду, жвуваз аьгьдруб дурарихьан аьгью апїуз, дурариз аьгьдруб, белки, жвуваз аьгьяди шул. Чиб-чпихьна гьагьуб адарш, чиб-чпихьди аьлакьйир адарш, халкьдин арайит сабвал ади ляхин апїуз читинди шул. Сабсана пуз ккундузуз, саспидари халкьдин арайит сабвал адар, гьаддиз гизаф читинди шулу, кїури шулу. Ав, жямьявдин арайит дицдар читинваларра хьуз мумкин ву, эгер гьарсар имамди чан терефназди зигури гьахьш. Хьа эгер вари имамар чпин аьхюрихьди гьагьюруш, ари гьадмуган шул сабвал. Думутанна гьайри, имамвал лап читни ляхин ву Аллагьу Тааьлайин улихь, эгер дидихьна имам чан дерккнайи аьхюрихьди гьагьюрдарш, хьанара читин шул.

– Му суал тутрувди гьибтгуз шулдар. Гьайифки, аьхиримжи йисари, улихьна ухьу, ихь гьакьлу абийри апїру ляхнар гьамус апїуз хай шулдар, кїурудар удучївна, мисалназ мавлид ва гь. ж. Гьацдар ксариз фициб на-

сигьят тувуз ккундузуз? – Дицдар ксарикан анжагь илим урхуб ккун апїуз ккундузуз. Гьит сар 5-6 йисанкьан илим урхри, хьасин, иншаАллагь, вари чан йишвахь дугьубжвур. Хьа мавлид инкар апїрударихьна саб суал айиз: Гьаму улихьдин адлу имамари, аьлимари, шейхари - яни чпин вари уьмур Аллагьдин ﷻ рякьюь гьау ксари мавлид урхури гьахьну. Гьадму ксариз ужуб илим айклана, дарш гьийин йигьан урус чїал инди фицдар вуш китабар гьурхдарин? Думу ксари мавлид инкар апїури гьахьундар аьхир, гьятта чпира мавлидар апїури гьахьну. Ари гьаму мавлид апїуз хай шулдар кїури лицайиз, сабан адлу аьлимарихьан дидиз фициб гьюкму аш, аьгью гьапиш, аьхю мянфяаьт шул.

– Ниязитдин-гьажи, ихь ватанагьлийириз, ихь газат урхудариз фу ккун апїурава? – Сабпи нубатнаан варидариз ижми иман, Аллагьу Тааьлайихь кьвантан хьугьувал, Дугьан рякьюьди гьагьювал. Эгер гьаму ляхнар инсандик

кади гьахьш, думу аьхю бахтвал ву. Гьацира пуз ккундузуз, ичв веледариз диндин аьгьювалар тувай, диндин аьгьюваларихьди тевуз шлуб фуькара адар. Хьа дидкан фициб мянфяаьт аш, аба-бабаз гьаму дон яийгьра рякьйиди, хьа Ахиратдигьсана кїуруш дурар дугьриданна шадлу ксарикан шул. Гьит Аллагьу Тааьлайи вари мусурман гьакь рякьин алаьри, гьит Аллагьди ﷻ ухьу чан ккунидар Мугьяммад пайгьамбарин рякь ижмиди бисрударикан апїри!

Чухсагьул Ниязитдин-гьажи увузра уву ихь ватанагьлийириз туву насигьятнан гафарин. Гьит Аллагьу Тааьлайи увузра, яв хизандизра анжагь ужувлар ишри. Уву дугьриданна Аллагьу Тааьлайин улихь лап читин ляхин кїулиз гьабхурава. Ккун апїураза Аллагьу Тааьлайикан, му читин ляхниъ увуз кюмек ва, лайикъ вуйиси, Аллагь ﷻ рази шлуганси, думу кїулиз адабгьуз тавфикъ тувривуз.

Сюьбат гьубхур
Ансар Рамазанов ву

Ичв веледариз мусурман ччвурар тувай

2 « Пайгьамбари ﷺ дупна: «Дугьриданна Аллагьу Тааьлайиз варитлан ккунидар ччвурар Абдуллагь, Абдуррагьман, Абдуразаъ, Абдурагьим, Абдулкадир ву». Яни вари Аллагьдин ﷻ лук'валихьди, Дугьан ччвурнахьди аьлакьалу ччвурар. Жара гьядисди дупна: «Учву пайгьамбарин ччвурар тувай, ва Аллагьу Тааьлайиз варитлан ккунидар ччвурар Абдуллагь, Абдуррагьман ву, хьа варитлан гьакьлудар – Гьарис, Паммам, хьа варитлан дарцци ччвурар – Гьарб, Муррат». Пайгьамбари ﷻ варитлан дарцци ччвурар Гьарб (дяви) ва Муррат (кьуткьивал) гьапиш, гьаз гьапиш дяви ва кьуткьивал инсанариз варитлан дарццидар ву. Ибн Аббасди ктибтура: «Аллагьу Тааьлайи жегьеннемидиан Аллагьдихь ﷻ хьугьдар адаиди, ва удучївдарикан сарпидар пайгьамбарин ччвурариз тьлукь шлудар хьиди». Пайгьамбари ﷻ пайгьамбарин ччвурар тувай гьапиш, гьаз гьапиш дурарин хасиятар варитлан ужудар ву, ччвурар варитлан гьюрматнаандар ву. Гьацира

малаикарин ччвурар тувуз хай шулу: Жабраил, Микаил, Исрафил, Ризван ва гь.ж. Пайгьамбарихьан ﷻ дуфна: «Гьиямат йигь улубкьан, пиди: Гьит Мугьяммад ччвур алидар гьуджври ва Пайгьамбарихьна ﷻ вуйи гьюрматнаан Женнетдизди учїври». Хизандин эйсийи чан веледарикан саризкьан Мугьяммад кїуру ччвур тувну ккунду. Пизафдари чпин веледариз Мугьяммад кїуру ччвур тувру ва чпин абайин, ясана адашин гьюрмат уьхюри му ччвур тувунза кїури шулу. Ужу хьибди, эгер сабпи ражари дугьаз душваъ Пайгьамбарин ﷻ ччвур рякьюьйиш, хьа хьасин абайин, ясана адашин. Гьацира бабан функан ктахьуризра ччвур тувну ккунду, эгер думу бай вуш - жиларин ччвур, риш вуш – дишагьлийирин. Хьа эгер бай вуш, риш вуш аьгью апїуз шулдарш, кьюби, яни баяризра шубаризра тьлукь шлу ччвур тувру. Месэла: Асма, Гьинд, Тїалгьа (т), Уьмайра (т) ва гь.ж.

Аллагьу Тааьлайиз ккунидар ччвурар айиганси, дугьаз даккни ччвурарра а. Бухарийин, Муслимдин китабарит дупна, Пайгьамбари ﷻ гьапиш: «Аллагьу Тааьлайин улихь варитлан исккан ччвур Маликуль Амляк (паччгарин паччагь) кїуру ччвур али жили кас ву. Жара гьядисди дупна: «Гьиямат йигьан Аллагьу Тааьлайиз варитлан даккнир, варитлан исккан вуйир Маликуль Амляк кїуру ччвур алир ву». Гьаз гьапиш, му ччвур Аллагьу Тааьлайизтан гьайри, саризра тувуз хай шулдар, ва Исламдинди му ччвур, ясана мянайинди дидиз ухшар вуйи ччвур тувуз хай шулдар, месэла: Гьакимул гьуккам. Гьацира хай шулдар Абдулькаба, Абдулгьасан, Абдуманаф ччвурар. Пайгьамбари ﷻ гьацира Ясар, Рабагь, Нажагь ва Афлагь ччвурар мутуванай гьапиш. Гьаму юкьуб ччвур веледариз тутрувуб ужу ву. Гьацира мусурман дару ччвурар тувну ккундар. Ихь диндигь инсанариз ужудар дару лакьамар тувуб хай шлуб дар. Аллагьу

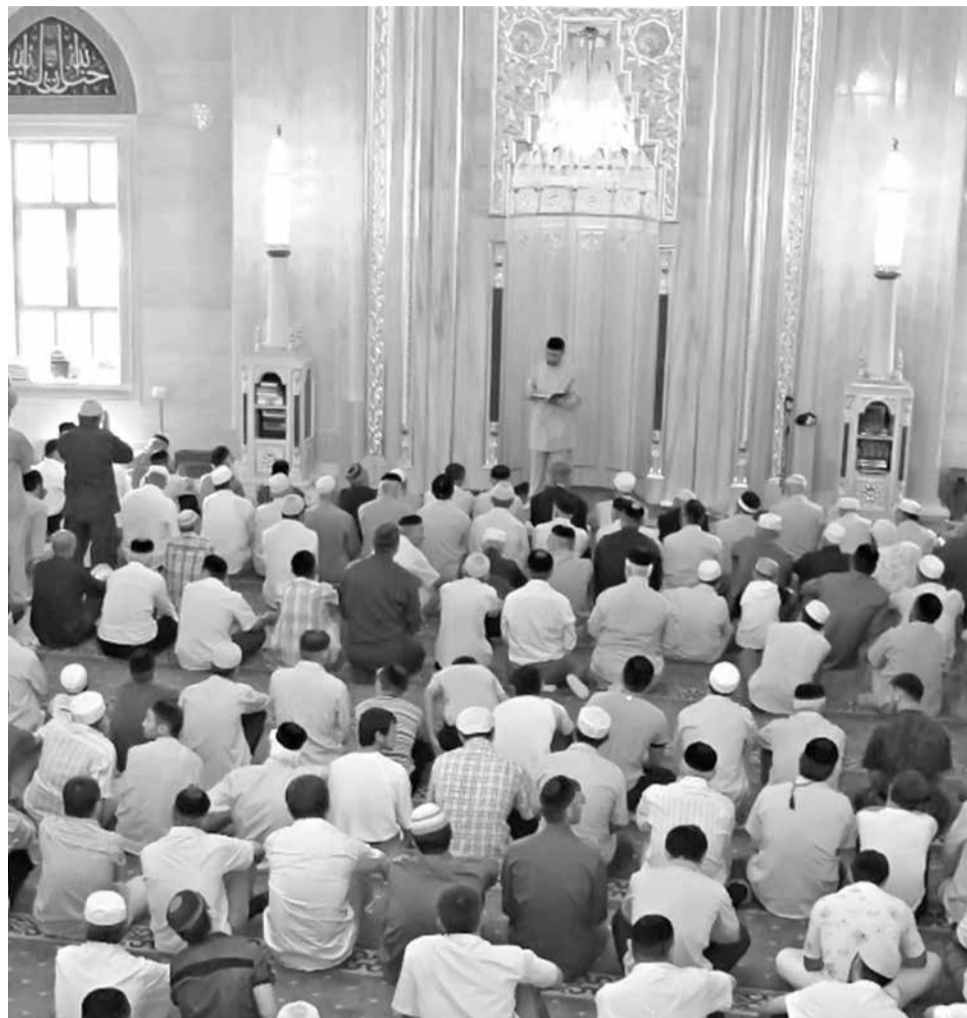
Тааьлайи гирами Кьур'андигь дупна: «Учву ужудар дару лакьамар мутуванай». Инсандиз кьабул даршлу нугьат, лакьам тувуз хай шулдар кїуру гафнан аьлимарин арайит гаф саб ву, гьятта думу лакьам, нугьат гьадгьаз тьлукь шлуб вушра. Мисалназ, думу улариз дьярякьрур, ясана хил хьадрур вуш, дугьаз сакьур пуб ва гь.ж. Мусурманариз чпин веледариз Мугьяммад кїуру ччвур тувуб ужу ву, амма Абулькасим кїури лакьам тувуб саспи аьлимари ужу дар кїура. Пайгьамбари ﷻ гьапиш: «Учву веледариз йиз ччвур тувай, амма йиз лакьам мутуванай». Гьарсар мусурман касди чан веледиз ужуб мусурман ччвур тувну ккунду, Гьиямат йигьан ужударин арайит хьпан бадали, гьаз гьапиш думу йигьан инсанариз чпин ччвураринди дих апїиди. Месэла, Абдуллагь гьапишган, вари Абдуллагь кїуру ччвур алидар уч хьиди, ва дурари гьисаб-суал тувди. Гьит Аллагьу Тааьлайи ихь гьисаб-суал рягьтиб апїри! Амин!

Гъялал-гъярам жара апІнай, инсанар

Аллагъу Тааълайи Чан гирами Къур'андиъ дупна (мяна): «Жилин зин саб нахширкъан алдар, чан ризкъ Аллагъди ﷻ дибикІну адруб (сура «Гъуд» 6-пи аят).

Рашид Аьлимуратов
Акъа гъул

Пайгъамбари ﷺ, чан санур хпир хури сумчир айиган, сумчрин хурагар апІруу ва чан хулаз асгъябар уч апІруу. ИпІруб мушваъ цѣибди вуйи. Душвагъ айи асгъябари гъарури жюрбежур ихтилатар ктитурѣ гъахъну, хъа Пайгъамбари ﷺ думу вахтна гъудган апІурайи. Гъудган ккудубкІбан хъяляхъ Пайгъамбари ﷺ асгъябарихъан, фтикан улхурайчва, кІури гъерхру? Асгъябари, ризкънакан, кІури жаваб туву. Пайгъамбари ﷺ асгъябарихъан, узус Жабраили ктибту гъядиса ктибтузачвуз, кІури гъерху. Асгъябари, ав, я РасулуЛлагъ, хабар тув учуз дидкан, гъапи. Пайгъамбари ﷺ кІуру: «Узус му Жабраили ктибтунзуз. Йиз гъардаш Сулейман пайгъамбари саб вахтна гъюлин гъирагъдихъ гъудган апІури гъахъну. Гъаму вахтна мугъаз саб зимз рябкъюру ва му зимзран ушвниъ саб чру кІаж ади шулу. Сабпну му зимзру гъарай апІруу. Диди гъарай гъапІган, му гъюл'ан саб гъюб удубчІвурѣ. Зимз гъюбран къял'ин элеб'уру, хъа гъюб кІуруш гъюликк ккубчІвру. Хъасин саѣиб вахтналан зимз штуккан ккудубчІвурѣ. Сулейманди ﷺ диди кІуру: хабар тув яв ихтилатнакан. Ухъуз аьгъюганси, гъюрматлу гъардшар ва чѣир, Сулейман пайгъамбариз нахшра-

рин чІалра аьгъяди гъабхъну. Му зимзру кІуру: «Гъаму гъюлин кІанакъ саб ижми гъарз а, ва гъадму гъарзун гъаѣкъялаъ саб мяляхъв а. Гъадму мяляхъвин ризкъ Аллагъу Тааълайи уз'ин иливна. Гъар йигъан къюб ражари узѣ дидин ризкъ гъабхурза.

Гъадму гъюбра Аллагъу Тааълайи диди узѣ гъадму гъарз'ина гъабхбан бадали, яни узѣз кюмек вуди халкъ гъапІну. Гъюбру узѣ гъарзухъна гъубхган, гъарз ккатІабцѣуру, ва мяляхъви ушв тІапІру, гъадму вахтна узѣ дидин ушвниъ гъадму кІаж ивурза.

Хъасин гъюбру узѣ хъана гъюлин гъирагъдихъна за апІруу. Гъамци Аллагъу Тааълайи гъюлин кІанакъ айи мяляхъвин ризкъ дибикІна». Гъамус фикир апІухъа, гъюрматлу гъардшар ва чѣир, гъамциб биѣи нахширкъан Аллагъу Тааълайи гашиди гъидрибтруган, чан луклар, яни инсанар Дугъу ризкъ адарди гъитдинхъа?

Гизаф инсанари чпиз дибикІнайи ризкъ гъярам къайдайинди гъазанмиш апІруу

Саб вахтна Аьли асгъяб мистазди учІвруган, дугъаз мистан урчІарихъ сар кас дугъажвну рякъюру. Аьли асгъябди дугъаз кІуру: «Узу мист'ан удучІвайизкъан гъаму йиз девейиз лигури гъибта». Му касди деве гъибтну дидин самбал гъитІибкІуру. Аьли асгъябди, мист'ан удучІвруган, гъадму касди чан девейиз лигбан къюб диргъам тувдиза кІури, гъязур апІруу. Мист'ан удучІвурѣ, лигуруш, деве хъими, хъа му кас ва гъяйвнин самбал хъимдар. Аьли асгъябди сар жигъил бализ дих дапІну, мугъахъна му къюб диргъам тувну, йиз девейиз самбал гъадабгъ кІуру. Му жигъил базариз гъягъюру, дугъаз гъадму самбал гъитІибкІу кас алахъуру, дугъу чав гъитІибкІуб къюб диргъамдиз масу тувради шулу. Мидкан хабар гъабхъиган, Аьли асгъябди кІуру: «Инсанари саѣиб сабур дарапІри, жвуу жвуваз гъялал ризкъ гъярам апІруу». Гъамци ву гъийин йигъан ихъ гъяларра. Аллагъу Тааълайи дибикІнайи ризкъназ саѣиб сабур дапІну кчилилигди, гъярам ляхнарихъна гъягъюрухъа.

Ражабдин ваз улубкъна

Ражабдин ваз шубуб гирами вазарикан сабпѣву (Ражаб, Шябан ва Рамазан). Гъадму вазарѣ Къудратлу Аллагъди Чан лукларихъна аьхю гъюрмат апІруу. Пайгъамбарин ﷺ гъядисарикан сабунубдиъ гъамци дупна: «Эгер учвуз аьжалин улихъ архаинвал, иман кІваъ ади йикІувалин шаду аьхир ккундуш ва шейтІнихъан дюрхну ккундуш, ушвар дисбиинди ва ктучІву гунгъарин гъяйифвал зигбиинди гъаму вазариз гъюрмат апІнай».

Гъадму вазарѣ Къудратлу ва гъарсабдикан Аьгъю Аллагъди, ужудар ляхнар ва ибадат апІбаз лигнѣ, артухъди ужувлар тувру, кІваантІан швумал гъизигдарин гунгъарин аьфв апІруу. Гъаци вуйиган, мусурмнарѣз Аьхиратдин йигъан терезарин гъагъужувлахъинди гъаѣабкъуз мумкинвал шулу. Ужувлаз пешкеш тувувал ва гунгъариз аьзаб гъадабІгувал Ражабдин вазлиъ гизаф ражари артухъ шулу. Ражаб гъацира Аллагъу Тааълайи дявѣир гъахувал, гъалмагълар апІувал, ифдин къисас алдабгъувал гъадагъа дапІнайи юкъуб вазликан (Ражаб, Зуль-Къайда, Зуль-Гъижжа, Мугъяррам) сабунуб ву. Ражаб Къудратлу Аллагъдин ваз вуди гъисаб апІура, гъадму вазлиъ къадарсуз аьхю ужувлар ва жумартвалин ляхнар гъаѣбаз лигнѣ. Ражаб кІуру гафнаъ шубуб гъярф а (аьраб алфавитдиъ ачухъ гъярфар адар): «р» гъярфну «рягъмат» (Аллагъдин жумартвал), «ж» гъярфну - «журмул аьбди» (Аллагъдин лукларин гунгъар), «б» гъярфну - «бирруллагъи Тааъла», (Къудратлу Аллагъдин ужувлар) улупура. Ва Аллагъди гъапну (мяна): «Эй Йиз луклар. Ичв гунгъар Йиз жумартвалин ва Йиз ужувлан арайиъ шлуганси гъапІуназ».

Ражабдин вазли ушвар гъидисѣш, ужу ву. Шлихъан вари вазлиъ ушвар дисуз шулдарш, диѣир касди гъит гъадму вазлин сабпѣ, йиѣихъубпѣ ва аьхирим-

жи йигъарикъан ушвар дисри. Гъядисдиъ дупна: «КІваинди гъибтайки, Ражаб-Къудратлу Аллагъдин ﷻ ваз ву; Ражабдин вазлиъ шли-вуш саб ражнукъан ушв гъибѣисѣш, Къудратлу Аллагъ ﷻ дугъкан гъаддииндира рази хъиди». Жара гъядисдиъ дупна: «Фуж Ражабдин вазлиъ гъайгъушнарѣккъ гъахъиш, гъаѣир касдин жандак йибкІруган, юкІв йибкІидар. Гъарсабдикан аьгъю Аллагъди ﷻ гъаѣирин кІуллантина ужувларин шид улубзиди, ва думу чан гунгъарикан ккудучІвиди, хиял апІарваки, думу тазади бабкан духъна. Ва дугъаз жегъеннемдиз гъауз ккайи 70 агъзур гунагъкрарин шафааьтвал апІуз ихтияр хъибди». Ражабдин вазлиъ сад йигъанкъан ушв гъибѣисур Фирдавс женнетдиз гъягъиди, дупна гъядисдиъ. Къюб йигъан ушв гъибѣисурѣз къюб ражари артухъди пешкешар тувиди. Шубуд йигъан ушв гъибѣисурѣз жегъеннемдин ѣихъан ярхла апІру аьхю арх йибккиди. Думу арх гъадмукъадар яркъуб хъибдикѣи, гъятта дидин тмуну терефназ гъягъюз сад йис герек шулу. Юкъуд йигъан ушв гъибѣисур кІул'ан гъягъру ва гъаѣира жара уьзарѣихъан уьрхиди. Хъуд йигъан ушв гъибѣисур накъвдин аьзабнахъан уьрхиди. Йирхъуд йигъан ушв гъибѣисурин маш Гъиямат йигъан аку вазлитІан артухъди акв туври дебккди. Ургуд йигъан ушв гъибѣисурѣз Аллагъу Тааълайи жегъеннемдиз вуйи раккнар хъяркъиди. Миржид йигъан ушв гъибѣисурѣз Аллагъу Тааълайи Женнетдин раккнар тІаиди. Йиѣинокъуд йигъан ушв гъибѣисурѣз саб ил али шейъназкъан дерѣбхъубсиб тавкъат тувди. Хъа шли йиѣихъуд йигъан ушв гъибѣисѣш, Аллагъу Тааълайи дугъаз гъаѣиб чѣвур тувдикѣи, гъятта саб малаиккъан дугъан багъхъантина «Тебрик апІурачаву, гъаз гъаѣиш увѣ азаду вува ва чІурубдихъан дюрхнайирра вува» дарпиди гъягъидар. Ражабдин вари вазли ушв гъибѣисурѣз аьхю саваб гъязур дапІна. Анасдихъан вуйи гъядисдиъ

дупна: «Ражабдин вазли ушвар бѣсай, гъаз гъаѣиш му вазлин ушвар Аллагъу Тааълайи ибадатнан асас пай вуди къабул апІруу».

Му вазли туба апІбаз артухъѣи фикир тувну ккунду. Ражабдин вазли тум жилик кивру кІури шулу, яни туба апІруу. Шябандин вазли - дурарѣхъ шид хъубзру, яни инсанди, туба апІбалан къяляхъ, ужудар ляхнар апІруу. Хъа Рамазандин вазли - бегъер уч апІруу, яни туба апІури ва ужувлан ляхнар апІури, инсан гунгъарихъан марѣц шулу ва заан дережайѣиз удучІвурѣ.

Лайлатуль Рагъаиб

Ражаб вазлин сабпѣ хамис йигъанра ушв бѣсувал ужу ву, хъа гъадму хамис йигъандин къяляхъ вуйи, яни Ражаб вазлин сабпѣ жвумийин йишвну ибадатдиъ духъну ккунду. Гъадму йишваз Лайлатуль-Рагъаиб кІуру. Гъаму йишв Пайгъамбарин ﷺ аьѣир-бабарин никягъ гъапІу йишв ву. Му йишван гъапІу доаъ къабул дарапІди гъибтурдар. ГъапІу гъудгнин, гъибѣисѣ ушвнин, садакъайин ва жара гъадму йишван гъапІу ибадатдин артухъдѣи берекет тувру. «Рагъаиб» гафнан мяна гъамциб ву: «Аллагъу Тааълайи аьфв апІур кІури умуд кивуб, Дугъан Чан лукларихъна вуйи рягъматдик умуд кивуб, ва гъаѣира дюьѣир, гъудгнар къабул апІбак кмуд кивуб» Му йишванна йигъан удудукърукъан гизаф ухъу аннамиш дапІну гъикматар а. Гъаци вуйиган, му йишв ибадатдиъ адапІиш ужу ву. Гунгъарин аьфв апІуб ккун апІури, садакъа туври гъахъиш, ужу ву. Саб ражари Пайгъамбарин ﷺ вахтна яшамиш шулайи сар яшлу касди, вари Ражабдин вазли ушв бѣсуз шулдарзухъан, гуж удукъурдариз, гъапи. Пайгъамбари ﷺ кІуру: «Уву сабпѣ, йиѣихъубпѣи ва аьхиримжи йигъари ушвар дис! Саб вазли ушв гъибѣисансиб берекет хъибдивуз. Гъаз гъаѣиш саваб йиѣуб ражари артухъ биѣкІуру. Амма Ражаб вазлин сабпѣ жвуми йишвкан кІваълан магъапІан»

Аллагъу Тааьлайин рякъ'ин юк'ив али ксар

1 « Имбу аьдати халкъдизра вьяъз-насигыят гъабхури дюз рякъдиин алаьрудар, дурари Ислам илмарин гьарсар касдиз гуж удуркьру дережайин аьгьювалар туври гъахьну. Гьацдарикан сар ву малла Абдулкерим. Дугъу илмарин заан аьгьюваларин имтигъан Буйнагъск шагъриъ тувну ва чпин гъулаъ имамвал аплури гъахьну. Думутланна гъайри думу касди Жагътил гъулан медресейиъ дарсарра туври гъахьну. Думу гъулан аьхиримжи аьли-

аьгьюваларра гьадагъуру. 1928-пи йисан, медресийр хьяркъбан къяляхъ, дугъу, ликбездиъ урхури, сабан латиндиинди, хъа урусдиинди урхуз ва биклуз вуйи аьгьювалар гьадагъуру. Колхозар тикмиш гьаплган, Гьосейн ибн Исин душваъ вафалуди иштирак шулу. Думу йисари гъулан имам устад малла Абдулкерим вуди гъахьну ва дугъу думу чан везирди тьйин аплуру. Чаз илимдин ва гъулан мяишатдин аьгьювалар ади хъпаз лигну, дугъу сабан бригадирди,

сум ибн Къурбан, Шябан ибн Абдуллагъ-Жагътил гъулан агъалиир; Аьлимягъяммад-гъяжи ибн Къурбанаьли ал-Куркаки, Сулейман эфенди ал-Цурутли, Ханмугъяммад эфенди ал-Акъа, Мугъяммад Агъа ибн Хизрийихъди ва жарадарихъди. Гьосейн ибн Исин ал-Вечриккийиз шубур байна къюрриш гъахьну: Мирзахан, Мирзакерим, Жабраил, Рейганат ва Селимат. Мирзахандин бай Анвер, гьит Аллагъу Тааьлайи думу кас заан хьуркьуваларин рякъ-

марикан ву Малла Гьамза ибн Ибрагъим ва Гьосейн ибн Исин. Гьосейн ибн Исин 1900-пи йисан Табасаран вилайетдиъ Вечрикк гъулаъ «Чакларин» тухумдиъ, Исиндин хизандиъ бабкан гъахьну. Сабпи илимдин аьгьювалар чпин гъулаъ аьлим малла Абдулкеримдин хликк гьадагъуру. 1912-пи йисан заан дережайин урхивал давам аплуз Цуруттил гъулаъ аьлим Рамазан ибн Абдуллагъ ибн Абдуррагъмандихъна гъягъюру, ва дугъахъ шубуд йисандин арайиъ илимдин аьгьювалар гьадагъуру. Хъана илимдин аьгьювалар дериндиан яркъу аплуз Зирдягъ гъулан медресейиз аьлим Сейид Абдуллагъ ибн Агъа Мугъяммадихъна гъягъюру. Душваъ дугъу асанан илмарин аьгьюваларихъна Нужум ва Зирааьт илмарин

хъасин финотделин гьуллугъчиди ва колхоздин председателъди лихури гъахьну. Германияйихъди дявдин йисари Гьосейн ибн Исин фронтдиъ вафалуди иштирак шулу. 1946-пи йисан чан устад малла Абдулкерим Аллагъу Тааьлайин рягъматдиз гъягъбан къяляхъ, жямьяьтдин разивалиинди гъулан хусуси имам шулу, ва гъулардин улихъ гъуч'ивну Шариаьтдин вари ляхнар к'улиз гъахури шулу. Думу йисари хайлин гъулардин чяхъан удукъру гъялнинди Ислам илимдин аьгьюваларра улупуру, магъа дугъан тьлимар: Иса, Мирзахан, Къурбанов Уьсмьяил ва гъ.ж. Дугъу багарихъди хъайи гъунши аьлимар - илимлу ва жара гъуларин ксарихъди ужудар аьлакыйр гъахуру: Мурадяли ибн Малла Мугъяммад, Мягъ-

юъди гъягърударикан аплри ва Табасарандиъ Ислам диндин меденият заан дережайиз ва хьуркьувалариз за аплрударикан ишри, амин! Гьосейн ибн Исин ал-Вечрикки 1984-пи йисан Аллагъу Тааьлайин рягъматдиз гъягъюру. Чав гъаплу аьмалар чяхъди хъади гъягъюру Ахиратди, хъа му дюн'ийини гьитну ужудар ляхнар чав жюрбежюр гъуллугъариъ лихурайи вахтари гъаплдар гьамусдин ва гъюз имбу насариз нумуна вуди.

Мялумат тувдар:

1. Гьямзаев Физули - имам
2. Гьямзаев Агъамьягъяммад
3. Гьисинов Мирзахан.

Гьибиклур Уртларин Ханмугъяммаддин бай Абдул Мут'алиб-гъяжи Гъязрати Аьлиев ву

Инсанарин гунгъар жин аплинай

Жара касдин нукъсанар жиниди гьитуб инсандин хасиятнан ужуб лишнарикан ву. Ари гьамциб хасиятнан кас Аллагъу Тааьлайихъна багахъ вуйидариканна шулу.

Хадижат Эседуллаева

Дугъриданна, Аллагъу Тааьла гунгъар жин аплрур ву, ва Дугъазра гунгъар жин аплрудар ккунду. Пайгъамбари ﷺ дупна: «Фуну касди гъаму дюн'ийиъ гъайри касдин гунгъар жин гъаплиш, дугъанра гунгъар ахиратдиъ жин аплиди».

Саб ражари Мадина шагъриъ айи сар касдиз нивк'лукди Пайгъамбар ﷺ гъяркъну. Пайгъамбарихъди ﷺ аьлакьалу нивк'лар гъякьлудар ву. Пайгъамбари ﷺ дугъаз нивк'лукди, Меккайиъ сар гьамцир кас а, ари гъадгъаз учв узухъди женнетдиъ хьиди к'ури, шадлу хабар тув к'уру. Думу кас Меккайиъ гъягъюру. Меккайиъ дугъу гизафдарихъан думу кас наан шулуш, гьерхри гъахьну, амма сарира жаваб тувурдар - гъятта думу касдин ччвур гъебхъган саспидар жара терефназди илт'ик'луи. Саб къадар лицбан, читинвалар алахъбан къяляхъ дугъаз чав агурайи кас дихъур. Думу инсанарикан варит'ан харжир, гъудгнар дараплрур, гьарган гунгъариин машгъул вуйир гъахьну. Мединайиан гъафири дугъаз к'уру: «Уву фу ужувлан ляхин гъаплнуш, вая, Аллагъу Тааьлайи къабул аплур к'урубу фу гъаплнуш, йип узуз». Думу касди жаваб туву: «Увуз рякъкьюрайиганси, йиз уьмриъ Аллагъу Тааьлайи къабул аплур к'урударстар ужудар ляхнар адар». «Къваин аплин, къваин» - гъапну дупнайири. Думу касди ктибтну: «Узу швушв хруган дугъан фуник жарарикан вуйи велед кайи. Дугъу узуз, уву йиз гунагъ жин аплин, хъа Аллагъу Тааьлайи яв гунагъра жин аплиди, гъапнийи. Узу дугъан гунагъ ачмиш дараплди сабур аплури гъахьунза. Дугъан фуник гъадму велед кмиди дидкан саризра хабар гъабхъундар, хъа думу велед бабкан гъахъиган, узу велед хъади мистахъна гъушунза. Узу, саризра дярякъди, думу велед мистазди уч'вру йишвахъ дитунза. Саб арайилан «биц'ир хъа, биц'ир, айин мугъаз багахълуийр?» к'ури, гъарай гъабхъи. Узу гъирагъдихъан вари шулайибдиз лигурайи. Инсанар гъудуч'ивайиз ккилигури гъушунза ва дурарикан саб къадар гъушган, багахъна дупну, гъапунза: Гъаму веледдин багахълуийр ачмиш хъайизкъан, думу узу уьрхидиза. Ва веледра гьадагъну, хулаз гъафунза. Гъадму велед арайизра адаунча, амма дидкан саризра хабар гъабхъундар. Дидкан аьгъюр Аллагъу Тааьла вуйи ва магъа гьамус - увура. Мединайиан гъафири «Субгъяналлагъ! Му ляхин Аллагъу Тааьлайи уву заан адауб ву». Узуз нивк'лукди Пайгъамбар ﷺ гъяркъюнзуз ва дугъу уву чяхъди саг'иди женнетдиъ хьиди к'ури шадлу хабар тув гъапну. Му хабари думу касдиз аьхю эсер тувру ва думу, вари гунгъар дирчну, Аллагъу Тааьлайин рякъюъ уч'вру. Магъа гъаму гъадисайиан ухъу гъаври духъну ккундуки, эгер ухъу тмуну касдин нукъсанар ккеркиш, Аллагъу Тааьлайи ихъдарра жин аплиди. Хъа ухъу дици аплурдархъа. Гъулаъ саб гъядиса гъабхъиш, Сибириъ айидариз дидкан дишлади хабар шулу. Йиз сар Москва шагъриъ дуламиш шулайи юлдаш риш айиз. Думу касди узухъинди зенг гъаплган, сабпи ражну гьерхруб, ихъ терефарий фицдар футнийр аш, гъадму шулу. Узу дугъаз, гъаз вуяв дурар аьгъяди гъапиган, гъацдарихъ хъпехъуз тьмягъ шулу, к'ури жаваб тувру. Тьмягъ аьгъдаруз, хъа накъвдиъ думу мелзнахъан жаваб тувуз лап читин хьибди. Дупнадаринхъа, накъвдин аьзабарикан асас пай жвуван мелзнахъан хьибди, к'ури. Гизафдар тмуну касдин хизандин ляхнариъ иштирак шулу, гъеле гъадарин фу шулуш, лигурча к'ури. Аьгъю йибхъайки, эгер учвур гъацдарикан вуш, думу Аллагъу Тааьлайиз хъял гъюру ляхин ву. Аьлимари дупна, жара жвуван гунгъар ачмиш дараплуб аьхю дережайикан ву, к'ури. Гъацци вуйиган, жара касдин гъалат'ар, нукъсанар ачмиш дараплуз чалишмиш йихъай. Эгер яв гунагъ сар жара касди ачмиш гъаплиш, увуз къабул хьибдинузхъа? Ваъ, ари гъацци ву имбударизра.

Йиз мялим

Йиз мялим, к'урза увуз му гафар, Багъа вууз туву уьмрин дарсар. Ву дурар гъвандик кап'у сир накъишар, Му къадар хазна сарира туврадар.

Йиз мялим, хъана увуз баркаллагъ! Къваин хуз гъитрава къудратлу Аллагъ. Адруриз туврава аькъюл, машАллагъ. Уьмриз туврава гъевес, баркаллагъ.

Гьарган дюз рякъ диврава ву тьлимдиз, Сар аьлим шул, тмунур даягъ халкъариз. Сар игит, тмунур багъалу варилиз, «Инсан ишриву» к'урава гъаруриз.

Хураза уву къваин, йиз мялим, Вуза узу яв агъзарарикан сар тьлим.

Дипдарза уву туву узуз илим, За аплурза к'ури уву, мялим.

Биц'идарикан кадаур игитар, Туври ужуб тербия – насигытар. Ватандиз аплура лап ужувлар, Кадаури ужудар ватандашар.

Гьамци к'ура Абдул Мут'алибди, Гъузуз шулдарзухъан гъич дарпиди. Эввел - ахир ибшри гьарган бахтлуди, Миллион халкъди яв гьюрмат уьбхиди.

Гъясратов Мут'алиб Ханмягъямедович, Дагъ. Огни

Жилириккан гиран мапӀан, дугъан аьфв апӀин

Жилирна хпир сатӀиди яшами шули 60 йис гьабхьну. Дурарин чиб-чпихьан жиниди вуйиб фуклара ади гьабхьндар. Хъа хпирин саб жинивал ади гьабхьну. Шкафдин заан къасниин ликариин алахьру-дар шлу къути алийи. Гьадму къути хъайи йишвахьинди жилир гьич лигурикан гьабхьндар.

Хадижат Эседуллаева

Магъа сарун къаби духьнайи хпирин, жилириз чан жиниваликан ктибтуз фикир гьапӀури, жилириккан гьадму къути хъади гьоб ккун гьапӀну. Жилири къути хъади дуфну, думу ачмиш гьапӀган, дугъаз душваъ утканди дабалгнайи 2 жакул ва саб къадар пул рябкъюру. «Му фу вуяв?» - гьерху жилири. Хпирин жаваб туву: «Агъю йибхъ йиз жилир, ихъ сумчир хъайиз улихьна йиз бабу, бахтлу, шадлу хизан хъпан бадали, сакъюдар насигъятар тувунуз. Бабу гьапӀнийи: Эгер увуз жилириккан гиран гьабхьши, дугъахъди улхуб, гьярхъуб герек дар, думу вахтна саб жакул убухури дус». Жилирин уларилян нивгъар гьагъюз хъюгъю, фицики къутдигъ 2 дургънайи жаквтан адайи. «Хъа му пул гьапӀруб вуяв? Ухъуз айи пул ухъу жвуван хизандиз ишлетмиш апӀури гьабхьнхъа аьхир» - гьерху жилири. «Узу му пул гьаму гьургъу жаквар масу туври уч гьапӀунза. Жилирихъди гьярхъри, ясана дугъу гьапибдикан гиранар дапӀну дусайизтӀан, гьамци гьапӀиш, аьхю мянфяаьт шулу». Гьюрматлу чйир, эгер гьарсар дишагълийи, жилирихъ хъайири гьаму ляхин чаз нумунади гьибисиш, ихъ халкъдин арайиъ жилирна хпир жара хъувал, яни тӀалакъ тувувал гизаф ражари кам хьибдийи.

Швуваз гьагъюз ккундузуз

Саб ражари Пайгъамбарихьна сар дишагъли дуфну, сар касдиз швушвди гьагъюз ккундузуз, фициб фикир

вуяв, я Пайгъамбар с, кӀури гьерху? ИнчӀ улупури Пайгъамбари с гьапи: «Жилирин хпиринна вуйи гьакъяр гизаф ву, увхъан дурар тамам апӀуз хьидинухъан?» «Хъа фицдар ву думу гьакъяр?» - гьерху дишагълийи. Пайгъамбари с жаваб туву: «Эгер хпир, чан жилирин ихтияр дарди, кючейиз удучвиш, гьарсаб алдабгъу ликрихъ гунагъ хьибди. Эгер уву дугъаз гиран ктапӀиш, уву Аллагъдиз с гьаршуди удучӀврур вува ва яв гьудган къабул апӀурдар. Эгер хпирин жилириз ужуб дару гаф гьапиш, Гьиямат йигъан дицир хпир мелзнахъан ккерхди. Эгер хпирин мал-мутму ади, чан жилириз кюмек дарапӀиш, Гьиямат йигъан дугъан маш кӀару хьибди. Эгер хпирин жилирин мал-мутмуийикан фукла гьитӀибкӀну жарариз туввиш, ва жилириккан аьфв ккун дарапӀиш, Аллагъу Тааьлайи дугъан садакъа ва закат къабул апӀурдар. Фуну хпир чан жилирихъди улхури гьахьши, ясана дугъаз гьаршуди гаф гьапиш, дугъаз чан мелзнахъан аьзаб хьибди. Хъа эгер мукъам йибурайи йишваз гьушиш, ясана гьацдар йишвариз гьагъюз кӀури пул туври гьахьши, дугъан вари савабар ургуру ва чаин али палтари аьрзийир апӀиди: Ужудар гирами йигъар-йишвари, жвуван жилирин багахъ учу алахьурдайва, хъа гунагънан йишварихъ алахьуйва, кӀури. Гьацира Аллагъу Тааьлайи дицдар дишагълийириз 1000 йисан цигъ ургури аьзаб тувуз гьитди» Гьаму вари гафар гьеерхъган, думу дишагълийи кӀуру: «Гьамусдикан швуваз гьушундайза ва гьамусра гьагъидарза». Пайгъамбари с гьапӀну: «Хъа швуваз гьушган, фукъан савабар шулуш ктибтузавуз?» «Эгер жилири увуз, гьит ув'ин Аллагъу Тааьла рази ишири гьапиш, думу сад йисан ушвар дисубтӀан ужу ву. Ахниккан гьудужубси дишлади тамам жикӀуб гьапӀиш, 1000 къурбан гьубккгансиб саваб хьибдивуз. Эгер жилириз ужуб даруб, ясана жинивалар дарапӀиди уву кечмиш гьахьши, малаи-

кари ув'ина тасбигъ урхур. Жилирихъди тамшиир апӀуб, думу рази ктауб 60 лукӀ азад апӀубтӀан зиина ву. Жилирин мал-мутму уьбхюб, дугъан багахьлуйирихъди ужудар аьлакъийирихъ хъуб, йигъан хъуб гьудган апӀубтӀан, ушв бисубтӀан гьамрар апӀуб 1000 ражари Кьабайилан тӀаваф апӀубтӀан ужу ву.

Аьрзийир

Ухъкан саспидари, хулаъ девлетлу касдинси лазим вуйибкъан ипӀруб адар, алабхъуз ужуб палат адар, ужуб хал адар, кӀури, аьрзийир апӀури шулу. Асас вуди мицдар гафар дишагълийирин мелзалан ерхъури шулу. Гьамцдар гафар кӀури, му ккундузуз, тму ккундузуз кӀури, дишагълийири чпин жилар инжиг апӀуру, гьятта жвуван мюгътаж'вал адру мутмйирра гьадагъуз гьитри шулу, жарариз улупуз кӀури, алабхъурдаршра гьит хулаъ ади ибшири кӀури. Магъа гьамцдар мянфяаьтсуз гафарихъанмина гизаф хизанариъ гьярхъивалар шулу, хпир, жилири чаз ккуниб гьадабгъундарзуз кӀури, гиранар дапӀну, варидикна ктибтури шулу. Пайгъамбарин с гьядисдиъ дупна: «Аллагъу Тааьлайи футнакриз аьфв апӀурдар, гьелелиг дугъаз чавшликан футна гьапӀнуш, гьадгъу аьфв дарапӀдикан гагъди» (Байгъакъи). Саб фицдар вушра ляхнар-гафарилян ухъу жвуваз фукъан гунгъар гьадагъурухъа. Магъа гьаму ихъ вахтнара кмиди саспи шагърар-гьуларий ипӀуз ужуб адрудар, дахъуз йишв адрудар а. Хъа ухъу магазиндизди учӀвган, фу гьадабгъну фу гьибтруш, мюгътал шулхъа. Эгер жилири хпириз къабулди даруб фукла гьабхиш, хпир дугъ'ин алжагъуз гьязур ву: дициб уву ипӀин, хъа узуз багъайин, ициб-ужуб аьбкьин кӀури. Эгер, гьюрматлу чи, уву гьамцдарикан гиран апӀуруш, уву гьацибра ипӀуз ужуб адрударикан, саб бици уьлин тики 5 йишваз пай апӀурдарикан фикир апӀин. Эгер увук саб уьзур кабхьши, сабур апӀин, фицики увутӀан читни гьялнаъ айидарра а.

Мадина шагъриъ саб гьамциб дюшюш гьабхьну. Сар дишагъли, 4 йисаъ айи чан байра хъади, сарди яшамиш шули гьахьну. Дурар гизаф мюгътаж'валиъ айидарикан вуйи. Дурариз айи хал кӀуруш шифер ктру 4 цал вуйи. Гьаци вуйиган, му дишагъли мархъ убгъруган, аьхъю вахтна, веледдиз аьхъю хьибди, кӀури, гизаф аьхю дерднаъ шуи. Йигъарикан сад йигъан саб аьхю мархъ гьубгъу, му вахтна вари кючийириъ айидар чпин хуларизди гьажаргъу ва му дишагълира чан веледра дидисну хулазди гьагъюру. Хулазди учӀвган, бици бай чан дадайихъинди гьаци умуд кади лигуруки, учв мархълихъан уьрх кӀури, дадайин палат за дапӀну палтарикк ккучӀвру, амма алабхънайи палат къяши дубхънайи. Дугъу гьапӀруш аьгъдарди, гьялакди сабуну ракъ гьядябгъну, гьаму къюб цалин иливру, хъа бици бай кӀуруш гьялак-гьялакди душну, гьадушвакк мархълихъан уьрхюз гьялак шулу. Гьадму дюшюшдиъ гьаму бици балин машнакк, мархълихъан гьюрхюнча кӀури, инчӀ шулу. Думу бици бали чан дадайихъинди лигури, гьаму гафар кӀуру: «Я дада, фукъан мюгътаж'вал айидар ашул, гьамци мархълихъан жин хъуз раккинкъан адрудар». Ари, гьюрматлу чйир, фикир тувайчва гьамцдар ляхнар-караариз. Эгер гьамцдар ихтилатар деерхъну, хъанара ухъу аьрзийир апӀури гьахьши, думу Аллагъу Тааьлайи ухъуз тувнайибдин рази дарувал шул. Фикир апӀинай. Байгъакъийихъан вуйи Пайгъамбарин с гьядисдиъ дупна: «Гьиямат йигъахъна багахъ гьабхьиган, инсан варитӀан яманди чан хпир ва веледарихъан хажалатнаъ хьиди. Дурари жилириккан, адашикан дюн'яйин утканваларикан ккун апӀиди, хъа думу, дурар агури, гьадрар гьазамиш апӀуз гьялакди, диндинубра, дюн'яйинубра дарди гьузди». Гьит Аллагъу Тааьлайи ихъ иман ижми апӀри ва гьарсариз Аллагъу Тааьлайи чаз тувнайибдин рази хъуз кюмек туври.

Пагъ, фукъан ужуб дарин

Сар Аллагъдиз ибадат,
Пайгъамбариз сарф гьюрмат,
Къур'ан хъуб ихъ уьмарат,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Адам зурриятдиан,
Ибрагъимдин миллетдиан,
Мугъаммад умматдиан,
Хъуб фукъан ужуб дарин!

Аба-бабаз лап гьюрмат,
Чак кади намус-гьир'ят,
Ватандиз ужуб сяргъят,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Дерд гьабхъириз сабурвал,
Аьгът гьапӀуриз чухсагъул,
Дявакриз маслааьтвал,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Ккунириз мюгъюббатвал,
Гьилигуриз гьайбатвал,
Аьшкъ кайириз гьевесвал,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

ГучӀ каш вуз кӀван ижмивал,
Игитриз кӀван журматвал,
Дугъахъди апӀуз дуствал,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Аьзарлуриз сагъламвал,
Сагълуйиз ляхнин аьшкъвал,
Дугъаз дидин даимвал,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Аьхюр-бицириз салам,
Улупиш уву калам,
Гьапиш яв фарзар тамам,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Девлетнахъан йихъ фана,
Ахиратдиз багахъна,
Гьахьши ужуб амалнаъ,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Гьабхьши яв уьмрин бахтвал,
Жандин лап ужуб сагъ'вал,
Ккуни деврихъ хъуркъувал,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Уч апӀуб аькъвлин девлет,
Гьабхьши ихъ хулаъ берекет,
Мелзалан гьагъюб шербет,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Гьарсаб уьзурназ дарман,
АпӀру ляхнин кӀулна-кӀан
Тамам гьапиш ву гьарган,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Илим кайириз гьюрмат,
Дудрубгъуриз лап нянат,
Саф апӀуриз мянфяаьт,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Девлетур гьахьши журмат,
Гьацира тувраш закат,
Факъириз тувуб манат,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Рякъди гьагъуриз юлдаш,
Алахъуриз ужуб маш,
Гаш кайириз саб лаваш,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Хал гьадабгъуриз гьунши,
Аьгъю хъуб яман-яхши,
Сарихъди дархъуб турши,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Хал-йишв дивруриз уста,
Илим ккунириз устад,
Дархьиди затра мунтад,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Гьарсар касдиз гьакъ илим,
Дубгъуризра сар мялим,
Тувузра ухъуз аьлим,
Пагъ фукъан ужуб дарин!

Аькьюллу-дерин фикир,
ДарапӀиди юлдшиз макур,
Гьахьши имандин акур,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Аьлимдиз гьюрмат апӀуб,
Мянфяаьт илим бисуб,
Гьацира артмиш апӀуб,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Гьахьши увкан мусурман,
Гьадабгъиш заан иман,
Гьудгник кайириз игъсан
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Хъял гьафириз сабур апӀуб,
Астагъфируллагъ уву пуб,
Маш инчӀ ккади улупуб,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Му гафар МутӀалибди,
КӀурачвуз сикин дарди.
Гьузуб цибси нач кади,
Пагъ, фукъан ужуб дарин!

Гьясратов МутӀалиб
Ханмугъаммадович,
Огни шагъур

Шадлу хабар

Ассаламу аьлайкум, гьюрматлу ва аьзиз ватанагьлийир! Учвуз шадлу хабар пуз гьялак вуза. Ихь багъри чIалнинди «Дюаь ибадат ву» кIуру китаб чапдиан удубчIвна. Думу китабдиь автори гьийин йигъан инсанариз лап герек вуйи 100 дюаь уч дапIна. Яни ул апIбахъан уьрхбаз, душмнихъан уьрхбаз, рякъюь учIвруган, аьхю микIар хъивган, жвуван ляхнар читин гьахьиган, жвуван багахьлу кас кечмиш гьахьиган урхру дюьйир, аьзиятнаь, дерднаь айириз, бурж ктипуз себеб шлу дюьйир, уьл ипIруган, уьлхъан хътакруган урхрудар ва гь.ж. Ав, дугъриданна, гьийин читин заманайиь мусурман касдиз айиб саб ву – дюаь апIуб. Пайгъамбарин е гьядисдиъра, дюаь мусурман касдин яракъ ву, кIури дупнадаринхъа. Газатдин редакцияизра гьюру суаларикан асас пай магъа гьаму читинваларий, аьзиятнаь гьахьиган, гьапIну ккунду, кIури гьерхри шулу. Ари гьаму суаларикан гизафдариз жавабар, яни дюьйир, гьаму «Дюаь ибадат ву» кIуру китабдиь а. Гьит Аллагьу Тааьлайи ихь ватанагьлийириз му китаб дурхну, гьарсариз дидкан мянфяаьт ктабгьуз кюмек туври.

Китаб гьадабгьуз ккунидариз: 8-960-411-19-53

– Сумчир апIруган жамрарихъди (швушв хуз гьагърудар) чан швушв хуз жамра (жених) гьагьуб дюз вуйин?

– Байна швушв гьелелиг Шариаьтдинди никягъ дарапIдикъан гагъди чибчпиз гьярам шулу. Гьаци вуйиган, эгер гьелелиг дурарин никягъ дапIнадарш, бализ швушв хуз гьагьуб ва машиндиь дугъахъди дусуз гьярам ву. Хъа эгер никягъ дапIнаш, думу чан хпир хуз гьагьюру ва душваь гьярам вуйибра фукIара адар.

– Жара пайгъамбариина салават урхуб сунна вуйин?

– Жара пайгъамбариина салават урхуб сунна ву, эгер сабпи ражну ихь Пайгъамбариина ﷺ салават хуруш. Аммаки, сабпи ражну ихь Пайгъамбариина ﷺ дарди, имбу пайгъамбариина салават хуб карагъат ву («Фатгьул Аьллам»)

– Фуну вахтна «Бисмиллагьи ррагъмани ррагъим» пуз хай шулдар?

– Бисмилла 4 жюрейинуб шулу: 1) Важиб, 2) Сунна, 3) Гьярам, 4) Карагъат. 1. Фунуб вушра гьудгний сура «аль-Фатигъа» ккебгьруган «бисмилла» пуб важиб ву. 2. Сунна ву «бисмилла» пуб фициб вушра хай шлу ляхнихъ хьюгьруган, месэла, уьл ипIуз, гьудгнин жикIуз, дарс убхуз хьюгьруган ва гь.ж. 3. Гьярам ляхнарихъ хьюгьруган, месэла зина апIруган, фу-вуш гьитIибкIруган, арагъ убхъруган «бисмилла» пуз гьярам ву. Эгер шликIа зина апIруган, аьлхъюри, «бисмилла» гьапиш, думу кяфир шулу. 4. Карагъат вуйи ляхнар апIруган, месэла, саб себебра адарди чан аьвратдиьхьинди лигруган «бисмилла» пуб карагъат ву («Фатгьул Аьллам»).

– Пайгъамбариз ﷺ варитан кыматлу, багъаллу салават фунуб ву?

– Ваританна багъаллу салават – салават «Салатуль Ибрагьимия» ву, яни «кама салайта...», думу «аттагьиятдин» кьяляхъ салам тувайиз урхури шулу («Фатгьул Аьллам»).

– Саб сужда гьапIнийкIана, даш кьуб сужда гьапIнийкIана кIури, шак'вал дубхънаш, сабсана сужда апIуз хай шулин?

– Ав, му дюшюшдиь сабсана сужда дапIну ккунду, хъасин гьудгнин аьхирий «ас-сагъв» суждара апIуб ужу ву («Нигъаятуль Мугътаж»).

– Узуз Ислам кьабул дапIнайи урус риш швушвди гьадагьуз ккундуз. Дугъаз адаш адар, хъа гьардаш христианин ву. Учю мягърамдикан фу дапIну ккунду?

– Мусурман риш швуваз тувуз анжагъ мусурмандизтан ихтияр адар. Эгер гьациб ихтияр айи мусурман кас адарш, дицир риш швуваз имамди тувру («Тутгъфат уль-мугътаж»).

– Эгер духтри гьалатI деебтбинди инсандиз зарар гьабхънуш, гьадму аьгьвалатнаь дугъаз гунагъ шулин?

– Духтри чав деебту гьалатIназ дилигну, гьациб кьадарнаш гунагъ хьибди. Эгер гьалатI деебтан натижайиь гьадму касдин бедендиан саб пай (орган) пуч гьабхъиш, ясана думу либхувал дийибгьиш, гьаддиз дилигну, дугъу аьзарлу касдиз, шариаьтдиз асас духъну, гьакъи тувну ккунду.

– Гьелелиг гьижжаб (мусурман палат) алабхъну адру, хъа сумчрин кьяляхъ алабхъурза кIуру риш швушвди гьадагьуз хай шулин?

– Шариаьтдинди нюкгъин гьакънаан вуйи йикърарий шуру учв ккеркну ккунду кIурувалин шартI адар. Гьаддиз, эгер имбу вари шартIар кIулиз адагънаш, гьадму шурахъди нюкягъ апIуз хай шулу, хъа амма думу, гьадму шуру гунагъ деебтурад, кIуру гаф дар. Фициб дюшюшдиь вушра, гьадму риш, чан маш ва хиларин тIубар ктарди, имбу вари йишвар ккеркуз буржлу ву. Эгер ккеркурдарш, думу гунагънаш шулу.

– Жилирихъ хъайи хпир, саб жюрейин тIалакъра адарди, жарариз швушвди гьушну, ва сацIиб вахтналан думу швуваз гьушу жилир кечмиш гьахъну. Никягъ цийи алапIди думу дишагьлийихъан чан сарпи жилирихъна гьюз шулин?

– Сарпи жилири тIалакъ тутрувди, дишагьлийиз жара жилириш швушвди гьагьуб ихтияр адар. Хъа амма думу гьаци вушра гьушнуш, жара жиларихъди дугъан никягъ шулдар ва дурар багагъ гьахьиган, зина шулу. Думу жилир кечмиш гьахьиган, дугъхан сарпирихъна гьюз шулу ва никягъра цийи алапIуб чарасуз дар, фицики сарпири дугъаз тIалакъ тувнадар. Никягъ цийи алапIуз хай шулу, амма фарз дар. Хъа жилири тIалакъ тутрувди жарариз душну гьахъи дишагьли вари ляхнарихъан аьхю жавабар хьиди («Иаьнату Талибин»).

– Йиз жилир, гьазанжариз гьушур, анжагъ кьюд йислан кьяляхъ гьафну. Гьадму вахтна дугъу узуз хъайивал гьапIундар. Гьадму кьюд йисандин муддатнаь дугъу узуз тутрувуб гьамус тувну ккундин?

– Шариаьтдиь ачухъди ва гьаврий шлуганси хпар фтихъди ва фициб кьадарнаьди саб саягънинди тямин дапIну ккундуш, дибикIна. Хъа жилириш гьадму улупнайи исан кьадартан аргухъди вуйи пай сабси тутрувурза ихтияр а, амма фунуб дюшюшнаь вушра барабарвал ужу ву. Хъа жилирикан гьадму йисари чав тутруву нафака хпир тIалаб апIуруш, тувну ккунду, яни кьаза апIуру.

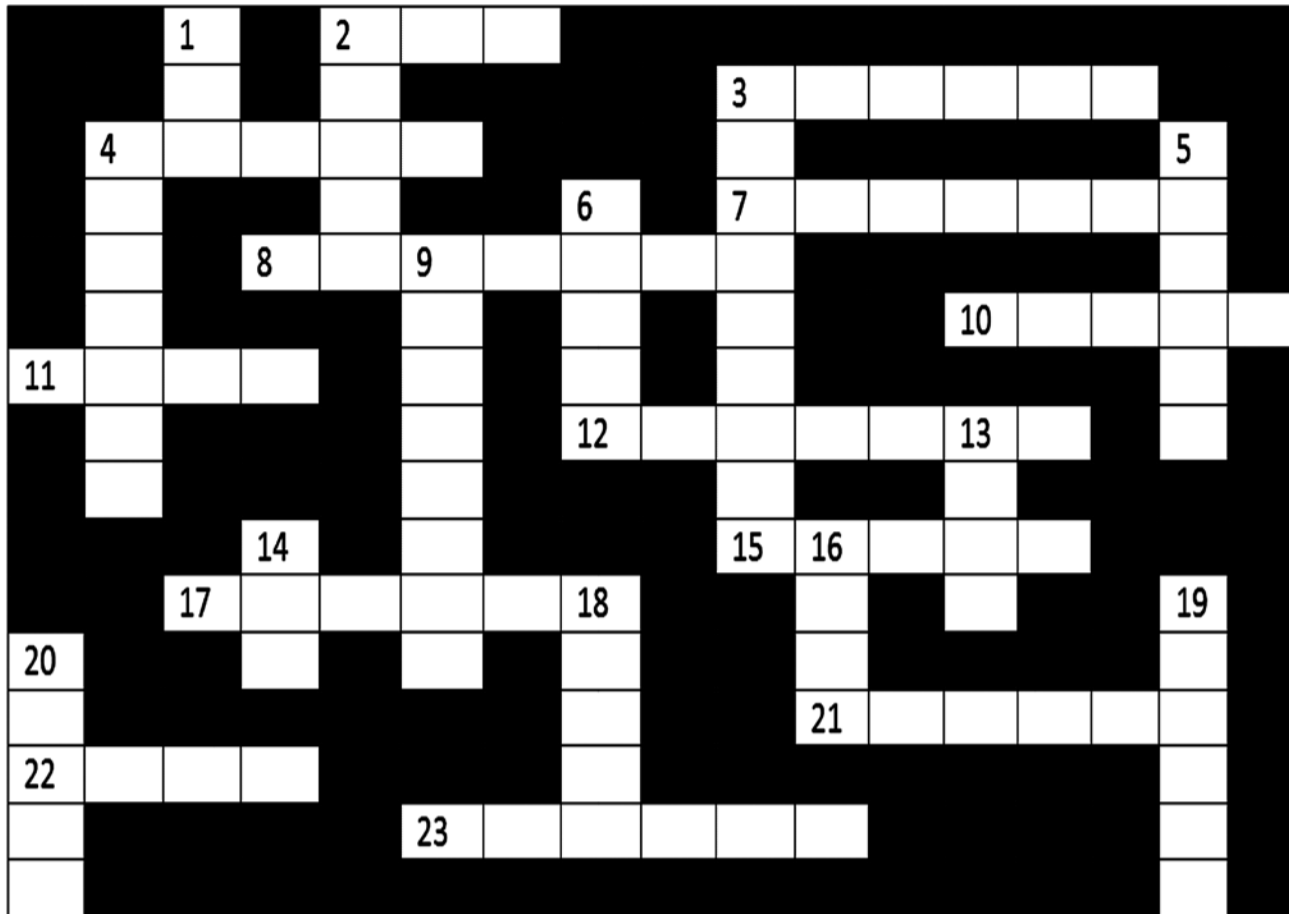
– Мавлид Пайгъамбарин ﷺ тяриф апIувал ву. Гьамкьан гирами касдин тяриф дипну, гьадму мажлисдиь жара ксари ктагъу назмар урхуз хай шулин, дарш Пайгъамбарикан ﷺ вуйи назмартан урхуз хай шулдарин?

– Думу мажлисдиь алимарикан, шейхарикан ва жара ужудар ксарикан байтар гьурхну кIури, гунагъ шлуб фукIара адар. Алимарра пайгъамбарин ирс агьлар ву.

– Садакьа туву саспидари кIури шулу: магъа узу дугъаз садакьа тувунза, амма дугъу узуз чухсагьулкьан гьапIундар! Гьацдар ксарин садакьа кьабул апIурин?

– Садакьа тувуб ужудар ляхнарикан ву, амма тувбан кьяляхъ тягънийир кирчуб гьярам ву, диди думу садакьайин савабра гьибтурдар. Гьацира тягънийир кирчуваликан гьисаб шулу, эгер думу касдин кIвакьана чав туву садакьайиз чухсагьул кIурад, ясана чаз гьюрмат апIурад кIуру хиялар ади гьабхъиш. Садакьа жвуваз саб хайир, гьюрмат уьбхювал, ясана ад бадали ваь, хъа Аллагъ ﷻ бадали туврайиб ву. («Гьашият аль-Курди»).

Диндин кроссворд №4

По вертикали

- 1 Думу пайгъамбар жилиина хъанара гъиди.
- 2 Мугъяррам вазлин 10-пи йигъ.
- 3 Дин бадали ватан гъибту мусурмнар.
- 4 Женнетдин дережийрикан сабунуб.
- 5 Пайгъамбарин ﷺ женнетдин булагъ.
- 6 Наврузбег-эфенди бабкан гъахьи гъул.
- 9 Думу пайгъамбариз нахшрарин члал аьгъяди гъабхъну.
- 13 Гирами Къур'андин 36-пи сура.
- 14 Гъаму вахтна Сирии, Иордания, Ливан ва Палестина али йишв.
- 16 12 веледдин адаш вуйи пайгъамбар.
- 18 Жабраилиихъ Пайгъамбариз сабпи ражну гъапи гафар.
- 19 Лавландин гъудгнин вахт.
- 20 Гъядисдиъ думу гъярам ву дупна.

По горизонтали

- 2 Пайгъамбар кечмиш гъахьиган, дугъан жандак гъижиклу асгъяб.
- 3 Накъвдиъ гъисаб-суал гъадабгъру сану малаик.
- 4 Умар асгъябдиз Пайгъамбари ﷺ гъамци гъамциб ччвур тувну.
- 7 Мунафикъар тйин алуз шлу бажа-

- ранвал айи Пайгъамбарин ﷺ асгъяб.
- 8 Гъарсаб ляхнин эвелиъ клуруб.
- 10 Гъиямат йигъан вари уч шлу йишв.
- 11 Жабраил малаикдиз дабгъуз ккун гъабхьи шагъур, амма Пайгъамбари ﷺ думу яваш гъапну.
- 12 Дагъустандиъ Пайгъамбарин ﷺ 40 асгъяб кивнайи накъвар.

- 15 Аллагъу Тааьлайн ччвурарикан сабунуб.
- 17 Тус шагъриъ бабкан гъахьи адлу имам.
- 21 Табасарандин гъул.
- 22 Хив райондин сабуну гъул.
- 23 Пайгъамбар ﷺ завариз за хъуб.

Минара Халикова

Улихъ нумрайин кроссводдин жавабар

По горизонтали

- 1 Берекет
- 4 Ризкъ
- 5 Хутба
- 8 Пайгъамбар
- 10 Сабур
- 11 Магъди
- 13 Уъмра
- 15 Гъунши
- 17 Душман

- 18 Абубакр
- 20 Сувайба
- 22 Шейтан
- 23 Марьям.

По вертикали

- 1 Бисми
- 2 Туба
- 3 Аърш
- 5 Халид

- 6 Бадр
- 7 Кавсар
- 9 Гъабагъ
- 12 Гъюдабья
- 13 Уъмсан
- 14 Бакъара
- 16 Шис
- 19 Акъса
- 21 Витр.

МЯЛУМАТ

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир! Гъаму йисан жвван дакъатаринди гъяждиз гъягъюз ккунидар ичв райондин имамдихъна илтГиклай. Табасаран райондиан гъяждиз гъягъюз 81 йишв тувна, хъа Хив райондиан 31 йишв.

Рузнама

Июнь

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль-аьср	Лавлан. Аль-Магъриб	ХъитГирхв. Аль-Глишаъ
1	2:57	5:11	12:47	16:49	20:23	22:18
2	2:56	5:10	12:47	16:49	20:24	22:19
4	2:54	5:09	12:47	16:50	20:25	22:21
6	2:52	5:09	12:48	16:51	20:26	22:23
8	2:51	5:08	12:48	16:51	20:28	22:26
10	2:49	5:07	12:48	16:51	20:29	22:28
12	2:49	5:07	12:49	16:52	20:30	22:29
14	2:47	5:06	12:49	16:53	20:32	22:31
16	2:47	5:08	12:50	16:54	20:32	22:32
18	2:47	5:08	12:50	16:54	20:32	22:33
20	2:47	5:08	12:51	16:55	20:32	22:35
22	2:47	5:08	12:51	16:55	20:32	22:35
24	2:47	5:09	12:51	16:55	20:33	22:34
26	2:50	5:10	12:52	16:56	20:34	22:34
28	2:50	5:10	12:52	16:56	20:34	22:34
30	2:52	5:11	12:52	16:56	20:34	22:33

Гъюрматлу ватанагълийир!

Дагъ. Огни шагърин клуин мистаъ диндин суалариз жаваб тувру отдал ачмиш дапна. Эгер ичв диндикан суалар, шаклу, гъаври адру, ясана мистахъди алакьалу вуйи суалар аш, зенг апинай: +79640007468, ясана +79894476468

Учура, ич терефнаан, учухъна илтГиклу гъарсар касдин суалназ диндиъ улупнайиганси жаваб тувуз чалишмиш хъидича, иншаАллагъ

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир!

Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аьлакьалу вуйи месэлийрикан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апинай: 8-960-411-19-53, ясана 51-85-22. Учхъан шлубдин, иншаАллагъ, учу кюмек апидайча ва ичв гъуллугъар тамам алуз чалишмиш хъидича.